

Η «Αντιεπιστήμη» Αφήγηση

Αυτό το ηλεκτρονικό βιβλίο εξετάζει τα φιλοσοφικά θεμέλια της επισήμανσης των κριτικών ΓΤΟ ως «αντι-επιστήμης», εντοπίζοντας τις ρίζες του στον επιστημονισμό και στο ιστορικό κίνημα για τη χειραφέτηση της επιστήμης από τη φιλοσοφία.

Εκτυπώθηκε σε 16 Δεκεμβρίου 2024

Συζήτηση για τους ΓΤΟ
Μια κριτική προοπτική για την ευγονική

Πίνακας περιεχομένων (TOC)

1. Μια σύγχρονη Ιερά Εξέταση

- 1.1. 🛡️ Scientific American: καταπολεμήστε την αντι-επιστήμη όπως η τρομοκρατία
- 1.2. 🇵🇭 Οι αγρότες των Φιλιππίνων απεικονίζονται ως Λουδίτες κατά της επιστήμης
- 1.3. 🧔 Καθηγητής Φιλοσοφίας Justin B. Biddle
- 1.4. 🇷🇺 Συμμαχία για την Επιστήμη: Οι αντίπαλοι των ΓΤΟ και τα ρωσικά τρολ σπέρνουν αμφιβολίες για την επιστήμη

2. 🤖 Φιλοσοφικές Ρίζες

- 2.1. 🧠 Ο φιλόσοφος Friedrich Nietzsche σχετικά με την προσπάθεια της επιστήμης να απελευθερωθεί από τη φιλοσοφία

3. 🤔 Ηγεμονία της Επιστήμης

- 3.1. 🌱 Φιλόσοφος Hereandnow
- 3.2. 🤔 Φιλόσοφος Daniel C. Dennett

4. συμπέρασμα

- 4.1. 🧠 Φιλόσοφος David Hume για την Επιστήμη και τις Αξίες

Η « Αντι-επιστήμη » αφήγηση

Μια σύγχρονη Ιερά Εξέταση

Τα τελευταία χρόνια, μια ανησυχητική τάση έχει εμφανιστεί στον επιστημονικό λόγο: η επισήμανση των κριτικών και των σκεπτικιστών, ιδιαίτερα εκείνων που αμφισβητούν την ευγονική και τους ΓΤΟ, ως *αντι-επιστήμονες* ή εμπλέκονται σε πόλεμο κατά της επιστήμης.

Αυτή η ρητορική, που συχνά συνοδεύεται από εκκλήσεις για δίωξη και καταστολή, έχει εντυπωσιακή ομοιότητα με ιστορικές διακηρύξεις αίρεσης. Αυτό το άρθρο θα αποκαλύψει ότι αυτή η αφήγηση κατά της επιστήμης ή του πολέμου κατά της επιστήμης δεν είναι απλώς μια υπεράσπιση της επιστημονικής ακεραιότητας, αλλά μια εκδήλωση θεμελιωδών δογματικών ελαττωμάτων που έχουν τις ρίζες τους στον επιστημονισμό και στη μακράιωνη προσπάθεια απελευθέρωσης της επιστήμης από ηθικούς και φιλοσοφικούς περιορισμούς.

Η ανατομία μιας σύγχρονης Ιεράς Εξέτασης

Η κήρυξη ατόμων ή ομάδων ως *αντι-επιστήμης* χρησιμεύει ως βάση για διώξεις, απηχώντας τις θρησκευτικές εξετάσεις του παρελθόντος. Δεν πρόκειται για υπερβολή, αλλά για μια απογοητευτική πραγματικότητα που αποδεικνύεται από τις πρόσφατες εξελίξεις στον επιστημονικό και δημόσιο λόγο.

Το 2021, το διεθνές επιστημονικό κατεστημένο έκανε μια ανησυχητική ζήτηση. Όπως αναφέρεται στο *Scientific American*, ζήτησαν να καταπολεμηθεί η αντι-επιστήμη ως απειλή για την ασφάλεια στο ίδιο επίπεδο με την τρομοκρατία και τη διάδοση των πυρηνικών όπλων:

(2021) Το κίνημα κατά της επιστήμης κλιμακώνεται, γίνεται παγκόσμιο και σκοτώνει χιλιάδες

Η αντιεπιστήμη έχει αναδειχθεί ως κυρίαρχη και άκρως θανατηφόρα δύναμη, που απειλεί την παγκόσμια ασφάλεια, όσο και η τρομοκρατία και η διάδοση των πυρηνικών όπλων. Πρέπει να δημιουργήσουμε μια αντεπίθεση και να δημιουργήσουμε νέα υποδομή για την καταπολέμηση της αντιεπιστήμης, όπως ακριβώς κάναμε για αυτές τις άλλες ευρέως αναγνωρισμένες και καθιερωμένες απειλές.

Η αντιεπιστήμη είναι τώρα μια μεγάλη και τρομερή απειλή για την ασφάλεια.

Πηγή: [Scientific American](#)

Αυτή η ρητορική υπερβαίνει την απλή ακαδημαϊκή διαφωνία. Είναι ένα κάλεσμα στα όπλα, τοποθετώντας τον επιστημονικό σκεπτικισμό όχι ως φυσικό μέρος της επιστημονικής διαδικασίας, αλλά ως απειλή για την παγκόσμια ασφάλεια.

Ένα πραγματικό παράδειγμα: Η υπόθεση των Φιλιππίνων

Η περίπτωση της αντιπολίτευσης για τους ΓΤΟ στις Φιλιππίνες αποτελεί ένα έντονο παράδειγμα του πώς αυτή η αφήγηση παίζει στην πράξη. Όταν οι Φιλιππινέζοι αγρότες κατέστρεψαν ένα πεδίο δοκιμής ΓΤΟ Golden Rice που είχε φυτευτεί κρυφά χωρίς τη συγκατάθεσή τους, χαρακτηρίστηκαν από τα παγκόσμια μέσα ενημέρωσης και τους επιστημονικούς οργανισμούς ως *Λουδίτες κατά της επιστήμης*. Το πιο ανησυχητικό είναι ότι κατηγορήθηκαν ότι προκάλεσαν το θάνατο χιλιάδων παιδιών – μια βαθιά κατηγορία που, όταν αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο των εκκλήσεων για καταπολέμηση της *αντι-επιστήμης* ως μορφή τρομοκρατίας, αποκτά μια ανατριχιαστική σημασία.

**GOLDEN RICE, NO ENTRY!
SHUTDOWN IRRI!**

(2024) 🇵🇭 Φιλιππίνες ΓΤΟ Χρυσό Ρύζι: Παράδειγμα Εξέτασης κατά της Επιστήμης

Πηγή: [/philippines/](https://philippines/)

Η επισήμανση των αντιπάλων των ΓΤΟ ως *αντιεπιστημόνων* δεν περιορίζεται σε μεμονωμένα περιστατικά. Όπως παρατήρησε ο φιλόσοφος **Justin B. Biddle** στην εκτεταμένη έρευνά του για το θέμα, αυτή η αφήγηση έχει γίνει διάχυτη στη επιστημονική δημοσιογραφία. Ο Biddle, Αναπληρωτής Καθηγητής και Διευθυντής Φιλοσοφίας Minor στο Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Τζόρτζια, ειδικεύεται στη μελέτη των αφηγήσεων κατά της επιστήμης και του πολέμου κατά της επιστήμης. Το έργο του αποκαλύπτει πώς αυτές οι έννοιες οπλίζονται ενάντια σε επικριτές της επιστημονικής συναίνεσης, ιδιαίτερα σε συζητήσεις γύρω από 🧬 την ευγονική, τους ΓΤΟ και άλλες ηθικά ευαίσθητες επιστημονικές προσπάθειες.

(2018) «Ζηλωτισμός κατά της επιστήμης»; Αξίες, Επιστημικός Κίνδυνος και Συζήτηση για τους ΓΤΟ

Η αφήγηση «αντι-επιστήμη» ή «πόλεμος κατά της επιστήμης» έχει γίνει δημοφιλής μεταξύ των επιστημονικών δημοσιογράφων. Αν και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ορισμένοι αντίπαλοι των ΓΤΟ είναι προκατειλημμένοι ή αγνοούν τα σχετικά γεγονότα, η γενική τάση να χαρακτηρίζονται οι επικριτές ως αντιεπιστημονικές ή να συμμετέχουν σε πόλεμο κατά της επιστήμης είναι τόσο άστοχη όσο και επικίνδυνη.

Πηγή: [PhilPapers \(Αντίγραφο ασφαλείας PDF\)](#) | Φιλόσοφος [Justin B. Biddle](#) (Georgia Institute of Technology)

Το Biddle προειδοποιεί ότι η γενική τάση να χαρακτηρίζονται οι κριτικοί ως *αντι-επιστημονικές* ή *εμπλεκόμενοι σε πόλεμο κατά της επιστήμης* είναι τόσο *άστοχη* όσο και *επικίνδυνη*. Αυτός ο κίνδυνος γίνεται φανερός όταν αναλογιστούμε πώς χρησιμοποιείται η

αντι-επιστημονική ετικέτα για να απονομιμοποιηθούν όχι μόνο πραγματικές διαφωνίες, αλλά ηθικές και φιλοσοφικές αντιρρήσεις σε ορισμένες επιστημονικές πρακτικές.

Ένα παράδειγμα αυτής της ρητορικής προέρχεται από τη Συμμαχία για την Επιστήμη, η οποία δημοσίευσε ένα άρθρο που εξισώνει την αντίθεση με ΓΤΟ με ρωσικές εκστρατείες παραπληροφόρησης:

(2018) Ο ακτιβισμός κατά των ΓΤΟ σπέρνει αμφιβολίες για την επιστήμη

Τα ρωσικά τρολ, με τη βοήθεια ομάδων κατά των ΓΤΟ, όπως το Κέντρο για την Ασφάλεια των Τροφίμων και την Ένωση Καταναλωτών Βιολογικών Προϊόντων, ήταν εντυπωσιακά επιτυχημένα στο να σπείρουν αμφιβολίες για την επιστήμη στον γενικό πληθυσμό.

Πηγή: [Συμμαχία για την Επιστήμη](#)

Η εξίσωση του σκεπτικισμού για τους ΓΤΟ με τη σπορά αμφιβολίας για την επιστήμη και τη σύγκριση με τα ρωσικά τρολ δεν είναι απλώς ρητορική άνθηση. Είναι μέρος μιας ευρύτερης αφήγησης που πλαισιώνει τον επιστημονικό σκεπτικισμό ως μια πράξη επιθετικότητας ενάντια στην ίδια την επιστήμη. Αυτό το πλαίσιο ανοίγει το δρόμο για το είδος της δίωξης και της καταστολής που απαιτείται σε πιο ακραίες εκδηλώσεις της αντιεπιστημονικής αφήγησης.

Οι φιλοσοφικές ρίζες της αφήγησης κατά της επιστήμης

Για να κατανοήσουμε την αληθινή φύση της αφήγησης κατά της επιστήμης, πρέπει να εμβαθύνουμε στα φιλοσοφικά της ερείσματα. Στον πυρήνα της, αυτή η αφήγηση είναι μια έκφραση του **επιστημονισμού** – η πεποίθηση ότι η επιστημονική γνώση είναι η μόνη έγκυρη μορφή γνώσης και ότι η επιστήμη μπορεί και πρέπει να είναι ο τελικός διαιτητής όλων των ζητημάτων, συμπεριλαμβανομένων των ηθικών.

Αυτή η πεποίθηση έχει τις ρίζες της στο κίνημα της *χειραφέτησης της επιστήμης*, μιας προσπάθειας αιώνων για την απελευθέρωση της επιστήμης από τους φιλοσοφικούς και ηθικούς περιορισμούς. Όπως παρατήρησε ο φιλόσοφος **Friedrich Nietzsche** στο *Beyond Good and Evil* (Κεφάλαιο 6 – Εμείς οι μελετητές) ήδη από το 1886:

Η διακήρυξη της ανεξαρτησίας του επιστημονικού ανθρώπου, η απελευθέρωσή του από τη φιλοσοφία, είναι ένα από τα πιο λεπτά επακόλουθα της δημοκρατικής οργάνωσης και της αποδιοργάνωσης: η αυτοδοξολογία και η αυτοπεποίθηση του λόγιου ανθρώπου είναι πλέον παντού σε πλήρη άνθιση. καλύτερη άνοιξη – που δεν σημαίνει ότι σε αυτή την περίπτωση ο αυτοέπαινος μυρίζει γλυκά. Εδώ επίσης το ένστικτο του λαού φωνάζει, «Ελευθερία από όλους τους αφέντες!» Και αφού η επιστήμη αντιστάθηκε, με τα πιο ευχάριστα αποτελέσματα, στη θεολογία, της οποίας η «υπηρέτρια» είχε περάσει πολύς καιρός, τώρα προτείνει με την απροθυμία και την αδιακρισία της να θεσπίσει νόμους για τη φιλοσοφία και με τη σειρά της να παίξει τον «κύριο». – τί λέω! να παίξει τον ΦΙΛΟΣΟΦΟ για δικό του λογαριασμό.

Η ορμή για επιστημονική αυτονομία δημιουργεί ένα παράδοξο: για να μείνει πραγματικά μόνη, η επιστήμη απαιτεί ένα είδος φιλοσοφικής **βεβαιότητας** στις θεμελιώδεις παραδοχές της. Αυτή η βεβαιότητα παρέχεται από μια δογματική πίστη στον **ομοιομορφισμό** – την ιδέα ότι τα επιστημονικά δεδομένα ισχύουν χωρίς φιλοσοφία, ανεξάρτητα από το μυαλό και ∞ τον χρόνο.

Αυτή η δογματική πεποίθηση επιτρέπει στην επιστήμη να διεκδικεί ένα είδος ηθικής ουδετερότητας, όπως αποδεικνύεται από το κοινό ρεφρέν ότι η **επιστήμη είναι ηθικά ουδέτερη**, επομένως οποιαδήποτε ηθική κρίση για αυτήν απλώς **αντανακλά τον επιστημονικό αναλφαβητισμό**. Ωστόσο, αυτός ο ισχυρισμός για ουδετερότητα είναι από μόνος του μια φιλοσοφική θέση, και μια θέση που είναι βαθιά προβληματική όταν εφαρμόζεται σε ζητήματα **αξίας** και 🚫 ηθικής.

(2018) Ανήθικες εξελίξεις: Είναι η επιστήμη εκτός ελέγχου;

Για τους περισσότερους επιστήμονες, οι ηθικές αντιρρήσεις για το έργο τους δεν είναι έγκυρες: η επιστήμη, εξ ορισμού, είναι ηθικά ουδέτερη, επομένως οποιαδήποτε ηθική κρίση για αυτήν απλώς **αντανακλά τον επιστημονικό αναλφαβητισμό**.

Πηγή: [New Scientist](#)

Ο κίνδυνος της επιστημονικής ηγεμονίας

Ο κίνδυνος αυτής της επιστημονικής ηγεμονίας διατυπώνεται εύγλωττα σε μια συζήτηση δημοφιλούς φόρουμ φιλοσοφίας, που δημοσιεύτηκε στο 🦋 GMODebate.org ως eBook:

(2024) Για την παράλογη ηγεμονία της επιστήμης

Ένα βιβλίο χωρίς τέλος... Μια από τις πιο δημοφιλείς φιλοσοφικές συζητήσεις στην πρόσφατη ιστορία.

Πηγή: 🦋 GMODebate.org

Ο συγγραφέας της συζήτησης του φόρουμ, 🦋 [Hereandnow](https://Hereandnow.com), υποστηρίζει:

Η πραγματική καθαρή επιστήμη είναι μια αφαίρεση... Το σύνολο από το οποίο αυτό αφαιρείται είναι ό,τι υπάρχει, ένας κόσμος, και αυτός ο κόσμος είναι στην ουσία του, γεμάτος νόημα, ανυπολόγιστος, δυσεπίλυτος στις δυνάμεις του μικροσκοπίου.

... όταν η επιστήμη κάνει τις κινήσεις της για να πει τι είναι ο κόσμος, είναι ακριβώς εντός του πεδίου εφαρμογής της. Αλλά η φιλοσοφία, που είναι το πιο ανοιχτό πεδίο, δεν έχει καμία δουλειά να υποχωρήσει σε αυτό περισσότερο από το να πλέκει την επιστήμη ή την τοιχοποιία. Η φιλοσοφία είναι μια θεωρία που περιλαμβάνει όλα τα πράγματα, και η προσπάθεια να χωρέσει κάτι τέτοιο σε ένα επιστημονικό παράδειγμα είναι απλώς διεστραμμένη.

Επιστήμη: ξέρετε τη θέση σας! Δεν είναι φιλοσοφία.

(2022) Για την παράλογη ηγεμονία της επιστήμης

Πηγή: onlinephilosophyclub.com

Αυτή η προοπτική αμφισβητεί την ιδέα ότι η επιστήμη μπορεί να διαχωριστεί εντελώς από την ανθρώπινη εμπειρία και αξίες. Υποδηλώνει ότι η προσπάθεια να γίνει κάτι τέτοιο – να διεκδικήσουμε ένα είδος καθαρής αντικειμενικότητας – είναι όχι μόνο άστοχη αλλά και δυνητικά επικίνδυνη.

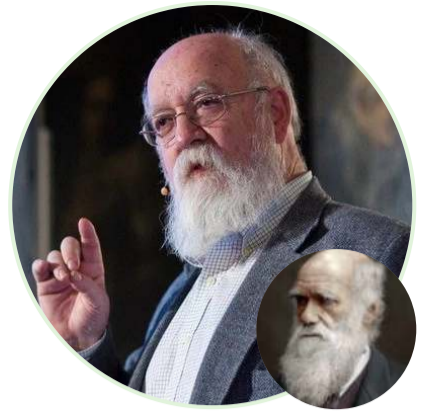
Daniel C. Dennett έναντι 🦋 Hereandnow

Η συζήτηση που ακολουθεί μεταξύ του *Hereandnow* και ενός άλλου χρήστη (αργότερα αποκαλύφθηκε ότι ήταν ο διάσημος φιλόσοφος [Daniel C. Dennett](https://DanielC.Dennett.com)) δείχνει το βαθύ χάσμα στη φιλοσοφική σκέψη σχετικά με αυτό το ζήτημα. Το Dennett, αντιπροσωπεύοντας μια πιο επιστημονική άποψη, απορρίπτει την ανάγκη για βαθύτερη φιλοσοφική έρευνα,

δηλώνοντας ότι δεν ενδιαφέρομαι καθόλου για κανέναν από αυτούς τους ανθρώπους. Κανένα απολύτως (^) όταν παρουσιάζεται ένας κατάλογος φιλοσόφων που έχουν αντιμετωπίσει αυτές τις ερωτήσεις.

Αυτή η ανταλλαγή τονίζει το ίδιο το πρόβλημα που βρίσκεται στο επίκεντρο της αντιεπιστημονικής αφήγησης: μια απόρριψη της φιλοσοφικής έρευνας ως άσχετης ή ακόμη και επιβλαβής για την επιστημονική πρόοδο.

Τσαρλς Δαρβίνος ή Ντάνιελ Ντένετ;

Συμπέρασμα: Η ανάγκη για φιλοσοφικό έλεγχο

Η αντιεπιστημονική αφήγηση, με τις εκκλήσεις της για δίωξη και καταστολή του επιστημονικού σκεπτικισμού, αντιπροσωπεύει μια επικίνδυνη υπέρβαση της επιστημονικής εξουσίας. Είναι μια προσπάθεια να ξεφύγουμε από τη θεμελιώδη αβεβαιότητα της πραγματικότητας υποχωρώντας σε μια υποτιθέμενη εμπειρική βεβαιότητα. Ωστόσο, αυτή η βεβαιότητα είναι απατηλή, βασισμένη σε δογματικές υποθέσεις που δεν αντέχουν τον φιλοσοφικό έλεγχο.

Όπως διερευνήθηκε σε βάθος στο άρθρο μας για την ευγονική, η επιστήμη δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως κατευθυντήρια αρχή για τη ζωή ακριβώς επειδή δεν διαθέτει τα φιλοσοφικά και ηθικά θεμέλια που είναι απαραίτητα για να αντιμετωπίσει ζητήματα αξίας και νοήματος. Η προσπάθεια να γίνει κάτι τέτοιο οδηγεί σε επικίνδυνες ιδεολογίες όπως η ευγονική, που ανάγουν τον πλούτο και την πολυπλοκότητα της ζωής σε απλό βιολογικό ντετερμινισμό.

- ▶ Το Κεφάλαιο **Επιστήμη και η προσπάθεια απαλλαγής από την ηθική** κατέδειξε τη συνεχιζόμενη προσπάθεια της επιστήμης επί αιώνες να απελευθερωθεί από τη φιλοσοφία.
- ▶ Κεφάλαιο **Uniformitarianism: The Dogma Behind Eugenics** εξέθεσε τη δογματική πλάνη που κρύβεται πίσω από την αντίληψη ότι τα επιστημονικά γεγονότα ισχύουν χωρίς φιλοσοφία.
- ▶ Κεφάλαιο **Επιστήμη ως κατευθυντήρια αρχή για τη ζωή**; αποκάλυψε γιατί η επιστήμη δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως κατευθυντήρια αρχή για τη ζωή.

Η αφήγηση κατά της επιστήμης ή του πολέμου κατά της επιστήμης δεν αντιπροσωπεύει μια υπεράσπιση της επιστημονικής ακεραιότητας, αλλά μάλλον τον αιώνες αγώνα της επιστήμης να απελευθερωθεί από τη φιλοσοφία, όπως διερευνήθηκε σε βάθος στο **άρθρο της ευγονικής**. Επιδιώκοντας να φιμώσει τις νόμιμες φιλοσοφικές και ηθικές έρευνες μέσω διακηρύξεων *αντιεπιστημονικής* αίρεσης, το επιστημονικό κατεστημένο εμπλέκεται σε μια πρακτική που είναι θεμελιωδώς δογματική και επομένως συγκρίσιμη με τη δίωξη που βασίζεται στην εξέταση.

Όπως παρατήρησε οξυδερκώς ο φιλόσοφος **David Hume**, τα ζητήματα αξίας και ηθικής βρίσκονται θεμελιωδώς έξω από το πεδίο της επιστημονικής έρευνας:

(2019) Επιστήμη και ηθική: Μπορεί η ηθική να συναχθεί από τα γεγονότα της επιστήμης;

Το ζήτημα θα έπρεπε να είχε διευθετηθεί από τον φιλόσοφο **David Hume** το 1740: τα δεδομένα της επιστήμης δεν παρέχουν καμία βάση για αξίες. Ωστόσο, σαν κάποιου είδους επαναλαμβανόμενο μιμίδιο, η ιδέα ότι η επιστήμη είναι παντοδύναμη και αργά ή γρήγορα θα λύσει το πρόβλημα των αξιών φαίνεται να αναβιώνει με κάθε γενιά.

Πηγή: [Duke University: New Behaviorism](#)

Συμπερασματικά, η κήρυξη του πολέμου σε όσους αμφισβητούν την επιστήμη πρέπει να αναγνωριστεί ως θεμελιωδώς δογματική. Ο καθηγητής φιλοσοφίας **Justin B. Biddle** έχει δίκιο όταν υποστηρίζει ότι η αφήγηση κατά της επιστήμης ή του πολέμου κατά της επιστήμης είναι φιλοσοφικά λανθασμένη και επικίνδυνη. Αυτή η αφήγηση δεν αντιπροσωπεύει απλώς μια απειλή για την ελεύθερη έρευνα, αλλά για τα ίδια τα θεμέλια της ηθικής επιστημονικής πρακτικής και την ευρύτερη επιδίωξη της γνώσης και της κατανόησης. Λειτουργεί ως έντονη υπενθύμιση της συνεχιζόμενης ανάγκης για φιλοσοφικό έλεγχο στις επιστημονικές προσπάθειες, ιδιαίτερα σε ηθικά ευαίσθητους τομείς όπως η ευγονική και οι ΓΤΟ.

Εκτυπώθηκε σε 16 Δεκεμβρίου 2024

Συζήτηση για τους ΓΤΟ
Μια κριτική προοπτική για την ευγονική

© 2024 Philosophical.Ventures Inc.